

Pokos lúku, neboj sa!

Srdečne pozývame našich čitateľov na kosecké akcie organizované Slovenským koseckým spolkom (SKoS), ktoré sa uskutočnia od mája do augusta 2023. Samozrejme, veľa závisí od toho, či bude tento rok Medard spúšťačom štyridsaťdňovej vlády dažďovej kvapky a či sa naplnia aj ďalšie pranostiky. Prídte na pohodové obkášanie jabloní u gazdu v Kalinkove, kde sa bude chystať seno pre ovečky. Aj tento rok s koscami zažijete skoré ranné vstávanie v Nolčove s meltou a fánkami.

V máji niečo pre ovečky

V aktuálnom mesiaci záujemcov čakajú tri súťažné kosenia v rámci slovenskej koseckej ligy – na Považí, na myjavských kopaniciach a na Zemplíne – ide o podujatia organizované v intraviláne obce, pod záštitou starostov obcí s kultúrnym programom a jarmokom. Nultý ročník pohodového kosenia v regióne Novohrad je akciou u gazdu v rázovitej dedinke Kalinovo, kde treba obkosiť stromy v jablkovom sade a pripraviť občivu pre ovečky, samozrejme,

za sprievodu harmoniky či spevu a pri nefalšovanej domáckej atmosfére.

Zaúraduje v júni Medard?

Jún bude bohatý na pranostiky aj na kosecké podujatia – päť súťažných v rámci slovenskej koseckej ligy a jedno súťažné kosenie. Výlety za kosením, ktoré členovia SKoS-u absolvujú naprieč Slovenskom, majú nielen charakter zachovávania tradičného a ekologického obhospodarovania, ale aj akéhosi ekologického využívania času. Ak si lepšie všimnete podujatia v júni, ide o tzv. kosecké dvoj-

dňovky. Víkend strávený s deťmi v prírode s možnosťou stanovania, kempingu, ubytovania v škole v prírode alebo priamo v teréne – v koseckej škole? Bude sa vám to páčiť.

Keď neprší, nerastie tráva. Kosci však obľubujú kosenie „za rána za rosy“. Podľa lunárneho kalendára a pranostík má v júni (8. 6.) meniny Medard, obávaný spúšťač štyridsaťdňovej vlády dažďovej kvapky, ktorá komplikuje hospodárom prácu. Pôdu môžu nepríjemne schladiť dažde na Víta (15. 6.) a čas prívětivého alojzového (21. 6.) leta využívajú hospodári

podľa odporúčaní skúsených koscov na kosenie lúk, pretože: „Na svätého Alojza, pokos lúku, neboj sa!“ A ako vravia pranostiky, do Jána má byť táto lúka pohrabaná.

Dovolenkový júl, frištik s meltou

V júni si poznačte v kalendári dve pohodové kosenia rôzneho zamerania a majstrovstvá Európy v ručnom kosení. V Nolčove noc pred kosením strávite v spoločnosti koscov, pri varení a jedení bryndzových halušiek, spievaní piesní za sprievodu huslí a akordeónu a s príjemným kratučkým zdriemnutím si v stanoch. Za skorého rána a za rosy už je počuť cvendžať kosy. Je možné zažiť tradičný „frištik“ – melta, fánky a pečená praženica. Niektorí spachtoši v sobotu ráno vyspávajú, a kosci už majú odkosené. V Lubine sa kosci stretávajú trochu netradične pri kosení obilia – ide o podujatie u gazdu Milana, ktorý žito zasial a na svojom gazdovstve zaobstaral nástroje na spracovanie nakoseného zbožia – mláčačka, cep, rajtár, sito, gepel... Po kosení obilia, spracovaní namláteného sa tradične odovzdá gazdovi žatevný veniec a pečený chlieb, ktorý sa priamo na pláci rozkrojí a odovzdá všetkým, čo priložili ruku k dielu a uctili si tak chlieb – symbol života. Majstrovstvá Európy v kosení ručnou kosou sa uskutočnia v obci Moravče v Slovinsku. ME sa organizujú v pravidelných dvojročných intervaloch na pôde Slovinska, Rakúska, Švajčiarska, Južného Tirolska, Baskicka a Nemecka. Slovenská republika patrí medzi krajiny, ktoré majú možnosť zasúťažiť si s uvedenou koseckou elitou. Aj kosecká družina zo SKoS-u sa na majstrovstvách Európy v ručnom kosení v roku 2023 plánuje zúčastniť s čo najlepším časovým a kvalitatívnym výsledkom. Pôjdeme tam so súťažnými kosami dĺžky 120 cm a viac.

August, druhá tráva

August je ukončením slovenskej koseckej ligy a uzavretím súťažného kosenia v baníckej obci Cigel, kde sa kosí už otava, tzv. druhá tráva alebo mládza. Pohodové kosenia však pokračujú aj podujatiami v Slovenskom raji a na Agrokomplexe v Nitre.

MAREK HEDVIGY,

FOTO – ARCHÍV SKOSU, PETER HÍČIK

